

คู่มือการปฏิบัติงาน

ตามมาตรฐาน
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์

Supervision Monitoring and Evaluation for Educational Provision Group

นายลาภวัธ บุญธรรม

ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๒

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๕ มาตรา ๓๔ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๘ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ซึ่งการจัดทำคู่มือฉบับนี้มีกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติงานตามขอบข่ายภารกิจหน้าที่ที่รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายและนโยบายตามจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้จะเกิดประโยชน์กับศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นายลาภวัธ บุญธรรม
ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
แนวคิด	๑
วัตถุประสงค์	๑
ตอนที่ ๑ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์	๒
- งานตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่ง	๒
- งานขอขยาย ภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา	๒
- ภารกิจ สาระความรู้ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ	๓
ตอนที่ ๒ ภารกิจและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบรายบุคคล	๕
ตอนที่ ๓ รูปแบบ กระบวนการ และกิจกรรมการนิเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการจัดการการเรียนรู้	๑๖

**กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒**

แนวคิด

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒ เป็นกลุ่มงานดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการเรียน การสอนได้อย่างมีคุณภาพเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และ บรรลุเป้าหมายของการศึกษา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากรกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
๒. เพื่อสร้างวัฒนธรรมคุณภาพของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีแนวทาง การนิเทศการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา
๓. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและจัด กระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ
๔. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
๕. เพื่อส่งเสริมการพัฒนา การวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้มีคุณภาพ
๖. เพื่อส่งเสริม การศึกษา วิจัย และพัฒนาให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน

ตอนที่ ๑

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์

๑. งานตามหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่ง

ศึกษานิเทศก์ทุกคนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต ๒ ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงานนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน ดังนี้

๑.๑ งานนิเทศการศึกษา โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ

๑.๒ การศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการ เพื่อจัดทำเป็นเอกสาร คู่มือและสื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่ให้ครูได้ใช้ในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอน

๑.๓ การวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา พัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ พัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้สนใจทั่วไป

๑.๔ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนการนิเทศและการพัฒนางานวิชาการ

๑.๕ ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๒. งานขอข่วย ภารกิจของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต ๒ เป็นกลุ่มงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบบริหารและจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน โดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน และเน้นการการนิเทศ กำกับ ติดตาม แบบมีส่วนร่วม ส่งผลให้สถานศึกษาในสังกัดจัดการศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการ และงานนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการและวิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตาม ที่ได้รับมอบหมาย โดยให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการนิเทศการศึกษา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ การวัดการประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือครูและนักเรียนในระดับสูง มีความสามารถในการวางแผนการนิเทศ วิชาการงานติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา และจัดทำรายงานโดยแสดงให้เห็นว่ามีการวิจัยและพัฒนา สร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศการศึกษาต่อไป

นอกจากนี้มีการเผยแพร่ผลงานที่ได้รับการยอมรับ และมีการพัฒนาตนและพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ใช้เทคนิคขั้นสูงในการนิเทศการสอน สามารถพัฒนานวัตกรรมการนิเทศอย่างหลากหลาย และให้การสนับสนุน

ส่งเสริม ประสานงานกับโรงเรียนในสังกัดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูและบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ และส่งผลให้นักเรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

๓. การกิจ สารความรู้ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ

๑. การนิเทศการศึกษา ได้แก่ หลักการและรูปแบบการนิเทศ วิธีการและกระบวนการนิเทศ กลยุทธ์การนิเทศ การศึกษาใน เรื่องการวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์การนิเทศการศึกษา การสร้างทักษะในการนิเทศการใช้กลยุทธ์ในการนิเทศ การนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศ การควบคุมและการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศ ภายใน โดยสามารถวิเคราะห์ วิจัย ส่งเสริมให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดกระบวนการเรียนรู้การสอนและการบริหารจัดการการศึกษา ประสาน สนับสนุน และเผยแพร่ผลงานด้านการนิเทศการศึกษาแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เทคนิค การนิเทศได้อย่างหลากหลายด้านความเป็นกัลยาณมิตร

๒. นโยบายและการวางแผนการศึกษา ได้แก่ ระบบและทฤษฎีการวางแผน บริบททางเศรษฐกิจ สังคม และการ เมืองไทยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา แผนการศึกษาระดับชาติและระดับต่างๆ การวิเคราะห์และ กำหนดนโยบาย การศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาและประเมินนโยบายการศึกษา โดย สามารถให้คำแนะนำ ปรีกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผลเพื่อจัดทำนโยบาย แผนและการติดตามประเมินผลด้านการศึกษา ให้คำแนะนำปรีกษาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย และการวางแผนดำเนินงานและการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ให้คำแนะนำปรีกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ่มค่าต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสังคม และสิ่งแวดล้อม

๓. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา หลักการ พัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาการศึกษา การวัดและการประเมินผลการจัดการศึกษาพิเศษ โดย สามารถให้คำแนะนำปรีกษา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สาธิตแนะนำครู ให้ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพของผู้เรียนประเมินหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

๔. การประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การบริหารคุณภาพ การประกันคุณภาพการศึกษามาตรฐานคุณภาพ การศึกษา กระบวนการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถศึกษาวิเคราะห์ วิจัย การจัดทำ มาตรฐาน และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและการวางแผนการจัดทำ รายงานผลการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและพร้อมรับการประเมินภายนอก

๕. การบริหารจัดการการศึกษา ได้แก่ หลักและระบบขอบข่ายการจัดการศึกษา หลักการบริหารจัดการ การศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การปฏิรูปการศึกษา กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดย สามารถให้คำปรึกษาแนะนำการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการนิเทศการบริหารจัดการ สถานศึกษาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ บริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

๖. การวิจัยทางการศึกษา ได้แก่ ระเบียบวิธีวิจัย กระบวนการวิจัย การนาผลการวิจัยไปใช้ โดยสามารถ ให้ คำแนะนำปรีกษาเกี่ยวกับการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน ให้คำแนะนำ ปรีกษาเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนดำเนินการวิจัยเพื่อสร้าง องค์ความรู้ใหม่ๆ ด้านการเรียนรู้และการจัดการศึกษา

๗. กลวิธีการถ่ายทอดความรู้ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานทางวิชาการ ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ การเขียนรายงาน บทความ ผลงาน ผลการศึกษาค้นคว้า ฯลฯ การวิเคราะห์ วิจัยผลงานวิชาการอย่างสร้างสรรค์โดยสามารถเขียนเอกสารทางวิชาการประเภทต่างๆ แนะนำและให้คำปรึกษา การเขียนเอกสารทางวิชาการแก่คุณครูและบุคลากรทางการศึกษานำเสนอความรู้ แนวคิด ทฤษฎีด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมต่อการเรียนรู้

๘. การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ หลักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระบบมัลติมีเดียแบบ ปฏิสัมพันธ์ สำนักงานอัตโนมัติ โดยสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนา ตนและการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม ให้คำปรึกษา แนะนำการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการจัด การศึกษาแก่สถานศึกษา

๙. คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับศึกษานิเทศก์ ได้แก่ คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับศึกษานิเทศก์ จรรยาบรรณ ของวิชาชีพศึกษานิเทศก์ การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยปฏิบัติตนตาม จรรยาบรรณของ วิชาชีพศึกษานิเทศก์ มีหลักธรรมในการนิเทศและประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี

ตอนที่ ๒

ภารกิจและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบรายบุคคล

ภารกิจและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบการปฏิบัติงาน ของนายลาภวัธ บุญธรรม ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ตามคำสั่งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒ มีดังนี้

๑. ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

- ๑.๑ บริหารจัดการ ควบคุม กำกับ การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
- ๑.๒ ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา
- ๑.๓ ประสานการปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่มอื่น โรงเรียนและหน่วยงาน องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๔ รายงานผลการปฏิบัติงานและพิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ และพนักงานราชการภายในกลุ่ม
- ๑.๕ นิเทศ กำกับ ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- ๑.๖ นิเทศ กำกับ ติดตามโรงเรียนคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล
- ๑.๗ นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.
- ๑.๘ นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์
- ๑.๙ นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้
- ๑.๑๐ ขับเคลื่อนนโยบายชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) สู่สถานศึกษา
- ๑.๑๑ งานประชาสัมพันธ์ การจัดทำและพัฒนาโฮมเพจ ของกลุ่มฯ การนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร การจัดทำเอกสาร วารสาร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอก การประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกในการประชาสัมพันธ์
- ๑.๑๒ งานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
- ๑.๑๓ นิเทศ กำกับ ติดตามและประสานงานโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายอำเภอสุโขทัย-โก-ลก
- ๑.๑๔ ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๒. งานตามภาระหน้าที่ ขอบข่ายงาน นโยบาย และกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒ มีหน้าที่ ดังนี้

- ๒.๑ ดำเนินการจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับภาระงาน นโยบายและกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒
- ๒.๒ พัฒนาผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูให้เป็นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดของโครงการ นโยบาย และกลยุทธ์
- ๒.๓ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายและกลยุทธ์ที่กำหนด
- ๒.๔ รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการและผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ

๓. งานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มีหน้าที่ ดังนี้

- ๓.๑ จัดทำแผนการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศ และส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
- ๓.๒ จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศติดตามการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
- ๓.๓ ดำเนินการนิเทศโดยใช้รูปแบบที่หลากหลายและร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาเครือข่ายการนิเทศในรูปแบบต่างๆ
- ๓.๔ นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
- ๓.๕ ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการวิจัย และเผยแพร่การวิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการนิเทศ ระบบการบริหารและการจัดการศึกษา
- ๓.๖ จัดทำสรุปรายงานและเผยแพร่เทคนิค วิธีการ สื่อ เครื่องมือ หรือรูปแบบ เครือข่ายนิเทศ และเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพ
- ๓.๗ จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
- ๓.๘ นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
- ๓.๙ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการนิเทศการบริหารและการจัดการศึกษา
- ๓.๑๐ ส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่การวิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการนิเทศระบบการบริหารและการจัดการศึกษา

๔. งานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ ดังนี้

๔.๑ การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ

- ๔.๑.๑ กำหนดขอบข่ายของข้อมูลด้านวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารงบประมาณและบริหารทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยศึกษานโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงาน จากกลุ่มต่างๆ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ๔.๑.๒ รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์และจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศ
- ๔.๑.๓ ตรวจสอบข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน
- ๔.๑.๔ เผยแพร่ข้อมูลเป็นเอกสารและทาง Internet ในระบบเครือข่ายและสถานศึกษาในเขตพื้นที่
- ๔.๑.๕ รายงานผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ที่เป็นข้อมูลและสารสนเทศต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ถึงจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะ

๔.๒ การวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและการนิเทศการศึกษา

- ๔.๒.๑ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศการศึกษาต่อคณะกรรมการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
- ๔.๒.๒ แจกแจงแผนพัฒนาคุณภาพการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศการศึกษาให้กลุ่มต่างๆ นำไปสู่การดำเนินการตามแผน
- ๔.๒.๓ ประสานงานกับคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและนิเทศการศึกษา เพื่อดำเนินการตามแผนและแก้ไขการดำเนินงานระหว่างปฏิบัติ

๑. งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

บทบาทปฏิบัติหน้าที่งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ มีหน้าที่ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ ดังนี้

➤ ขอบข่ายภารกิจกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. ศึกษาสภาพปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
๒. วิเคราะห์มาตรฐาน และตั้งชีวิตของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๗ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน
๓. ดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และเผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัด นำไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
๔. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๗
๕. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และความต้องการจุดเน้นของสถานศึกษาด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม
๖. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมมือช่วยเหลือกันในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา
๗. นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อให้เกิดการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้
๘. สรุปผล และเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

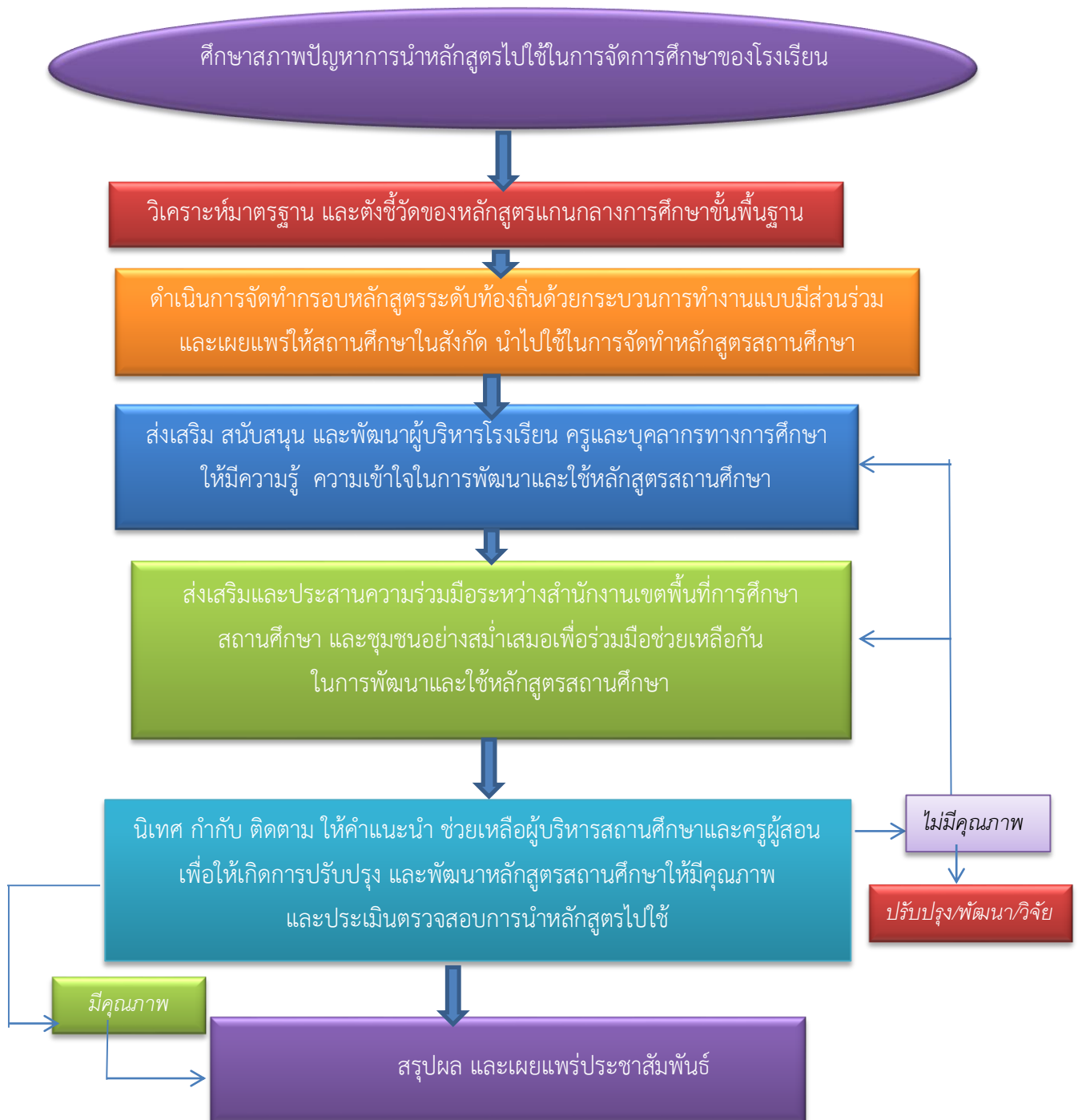
๑. สถานศึกษาในสังกัดมีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๗ และสอดคล้องกับจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบริบทของท้องถิ่น
๒. ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาและใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๗
๓. หลักสูตรสถานศึกษา

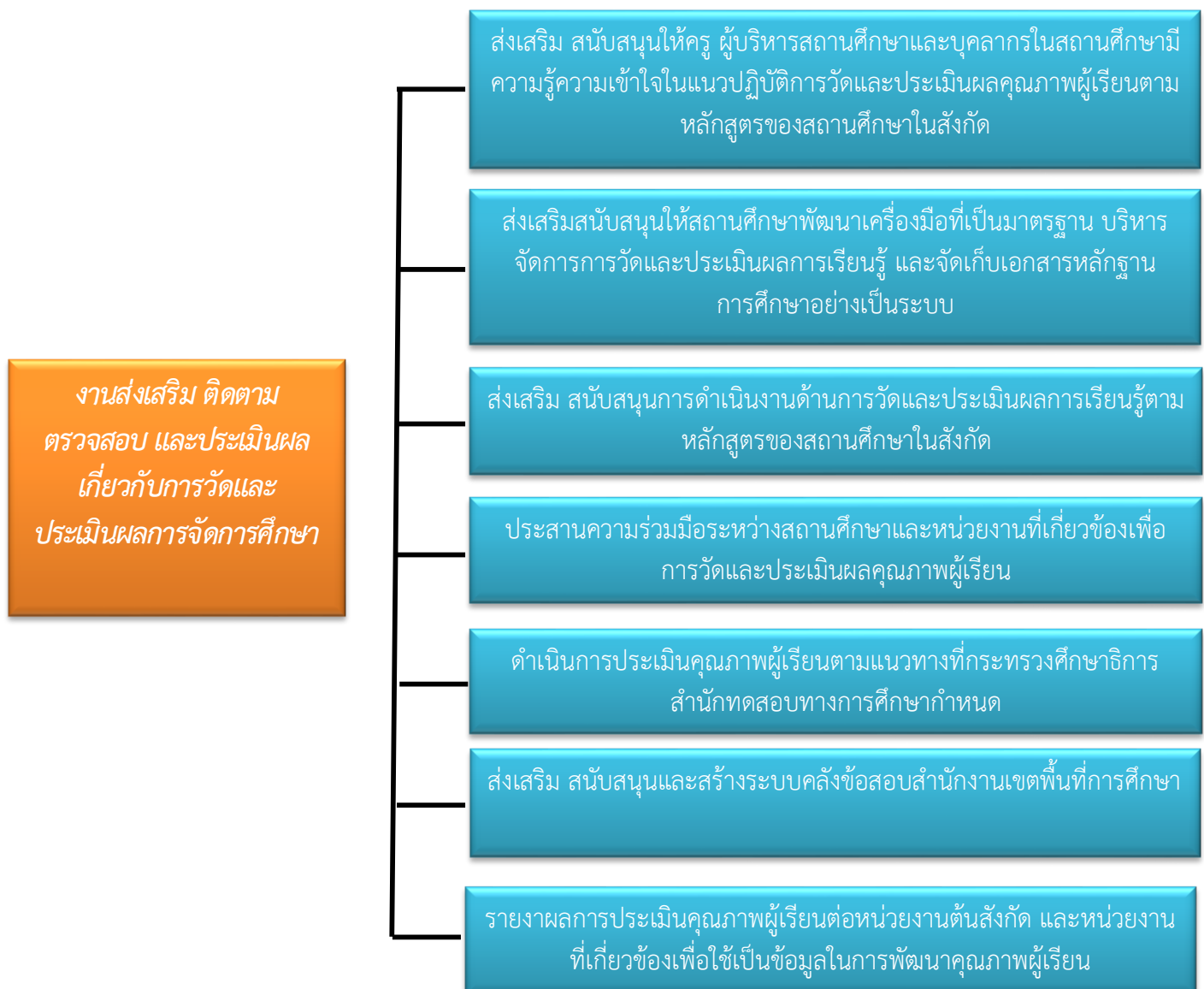
Flow Chart การปฏิบัติงาน

๑. การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

๒. งานส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา

ปฏิบัติหน้าที่งานส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งในกลุ่มงานนี้มีขอบข่ายการดำเนินงานหลัก ๗ เรื่อง คือ ๑) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา ในสังกัด ๒) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน บริหารจัดการการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และจัดเก็บเอกสารหลักฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ ๓) ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษาในสังกัด ๔) ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการวัดและประเมินผลคุณภาพผู้เรียน ๕) ดำเนินการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามแนวทางที่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักทดสอบทางการศึกษากำหนด ๖) ส่งเสริม สนับสนุนและสร้างระบบคลังข้อสอบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๗) รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนต่อหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

งานส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา ขั้นตอนและแนวปฏิบัติ

๑. รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
๒. จัดทำแผนยุทธศาสตร์การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
๓. เสนอแผนยุทธศาสตร์ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
๔. ประสานงานกับคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาเพื่อดำเนินกา
ตามแผน

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

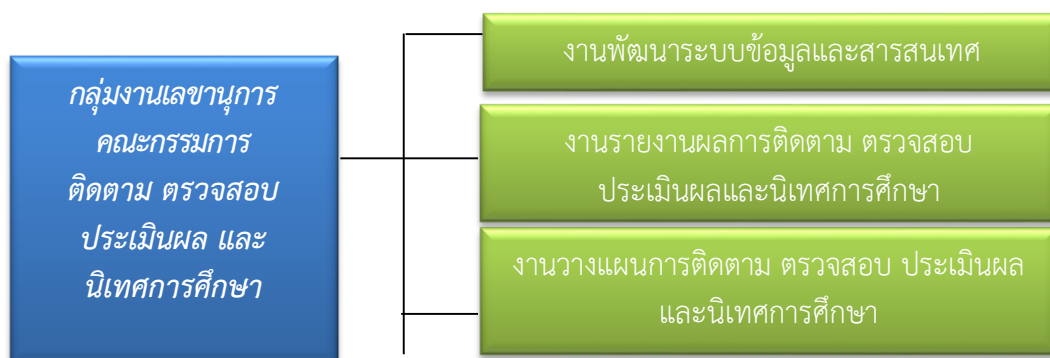
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
๓. กฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ การดำเนินงานของคณะกรรมการ
ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

ปฏิบัติหน้าที่หน้าเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งในกลุ่มงานนี้มีขอบข่ายการดำเนินงานหลัก ๓ เรื่อง คือ งานพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา และงานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบ คือ งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
๒. จัดทำแผนยุทธศาสตร์การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
๓. เสนอแผนยุทธศาสตร์ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
๔. ประสานงานกับคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาเพื่อดำเนินการตามแผน

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
๓. กฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ การดำเนินงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

๔. ส่งเสริม สนับสนุน และนิเทศ กำกับ ติดตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่และขอบข่ายภารกิจ ดังนี้

๑. ส่งเสริมและพัฒนากิจการการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๒. การส่งเสริมการพัฒนากิจการการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๓. การส่งเสริมการพัฒนาครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
๔. ดำเนินการจัดสอบประเมินความสามารถด้านสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๕. นิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินต่าง ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๒. ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนานวัตกรรมชุดฝึกอบรมด้วยตนเองให้กับครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๓. ส่งเสริม สนับสนุน และนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๔. สรุปผลการดำเนินงานการส่งเสริมและพัฒนากิจการการเรียนรู้การสอนเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๕. นำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนากิจการการเรียนรู้เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๖. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์สู่สาธารณชน

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

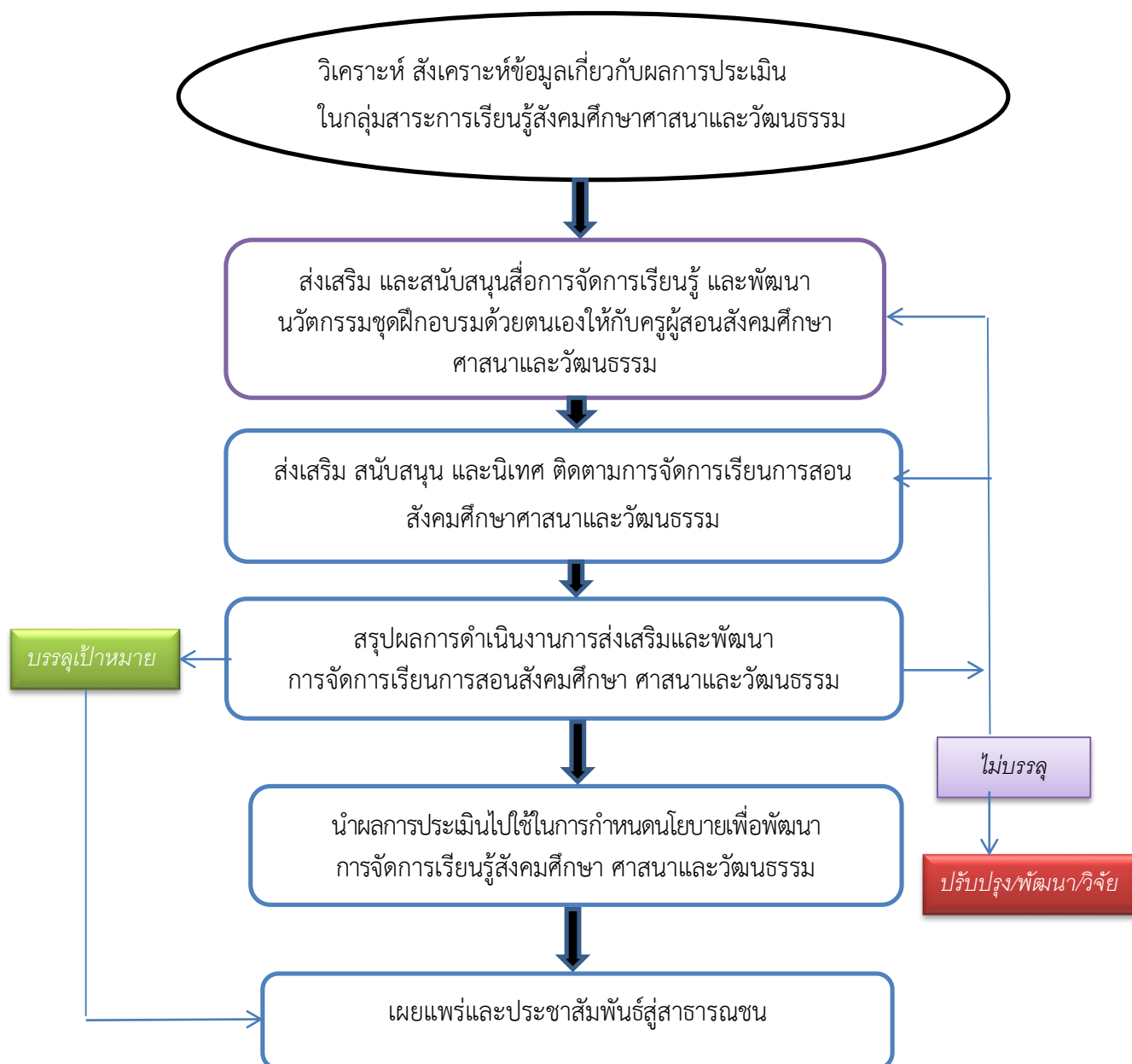
๑. นักเรียนในสังกัดมีผลการประเมินในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมภาษาสูงขึ้น เช่น O-NET, NT และ RT
๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีความรู้ยกระดับพอใช้ขึ้นไปร้อยละ ๗๐
๓. ครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีนวัตกรรมหรือสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจและมีจำนวนเพียงพอ
๔. ครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเน้นการสอนแบบ Active Learning

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐
๓. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๔. หลักสูตรสถานศึกษา

Flow Chart การปฏิบัติงาน

การส่งเสริม สนับสนุน และนิเทศ กำกับ ติดตาม รายวิชาประวัติศาสตร์

๕. ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม และประสานโรงเรียน ในศูนย์เครือข่ายบึงรามิง และศูนย์เครือข่ายพิบูลทอง อำเภอสุโขทัย

ปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายบึงรามิง และศูนย์เครือข่ายพิบูลทอง อำเภอสุโขทัย โดยมีหน้าที่และขอบข่ายภารกิจ ดังนี้

๑. ส่งเสริมและพัฒนากิจการการเรียนรู้อันเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม
๓. ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และนำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นมาบูรณาการการจัดการเรียนรู้ และก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. ประชุมชี้แจงผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเพื่อวางแผนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการนำนโยบายต่างๆ สู่การปฏิบัติ
๒. นิเทศ ติดตาม โรงเรียนศูนย์เครือข่าย อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง
๓. ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารให้ความรู้และการร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่าย
๔. สรุป และรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่าย เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนต่อไป

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

๑. โรงเรียนในศูนย์เครือข่าย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐
๒. นักเรียนมีผลการประเมินต่างๆ เช่น RT ,NT ,O-NET และ I-NET สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา
๓. โรงเรียนศูนย์เครือข่ายมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และความต้องการของนักเรียนและชุมชน
๔. โรงเรียนศูนย์เครือข่ายมีวิธีปฏิบัติที่ดีและสามารถเป็นแบบอย่างให้กับโรงเรียนได้

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐
๓. หลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ ๓

รูปแบบ กระบวนการ และกิจกรรมการนิเทศ เพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการจัดการการเรียนรู้

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะสำเร็จได้ตามเป้าหมาย องค์ประกอบสำคัญในการพัฒนา คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกัน สนับสนุน และส่งเสริมไปด้วยกัน จะเห็นได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการ ที่ทำให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการนิเทศการศึกษาช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และสร้างขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

การนิเทศ ติดตาม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นราธิวาส เขต ๒ โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) และกระบวนการการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ดังนี้

๑. กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้ ๑) ขั้นก่อนสังเกตการสอน ๒) ขั้นสังเกตการสอน และ ๓) ขั้นหลังสังเกตการสอน มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นก่อนสังเกต (Pre - Observation Step)

การสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างบุคคล โดยการพูดคุย แลกเปลี่ยนแนวคิด หรือโดยบุคคลิกท่วงท่าที่ก่อให้เกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ เป็นการสร้างความคุ้นเคย แสดงออก ซึ่งความเคารพนับถือ และให้เกียรติระหว่างกัน เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดความสำเร็จในกิจกรรมใดๆ ที่ดำเนินการ

วัตถุประสงค์

- เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย และสร้างความเข้าใจระหว่างผู้โค้ชกับผู้รับการโค้ช

ขั้นที่ ๒ ขั้นสังเกต (Observation Step)

การสังเกตการสอน เป็นพื้นฐานสำคัญของการได้มาซึ่งสารสนเทศสำหรับนำไปใช้ พัฒนาต่อยอด โดยเฉพาะ บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศคือ การปรับปรุงและพัฒนาด้านการเรียนการสอน การพัฒนาทีมงาน และการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพในระดับชั้นเรียน และอีกประการหนึ่งเชื่อว่า การสังเกตการสอน คือทางเลือกหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างความเท่าเทียม สร้างคุณค่า และสร้างบรรยากาศของความเป็นมิตร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ได้เห็นพฤติกรรมกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ของผู้รับการโค้ช (ครู) สำหรับนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของของผู้รับการโค้ช (ครู)
๒. เพื่อยกระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ของผู้รับการโค้ช (ครู) ให้มีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ ๓ ขั้นหลังการสังเกต (Post - Observation Step)

การสะท้อนคิดร่วมกันหลังการสังเกตการสอนของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เป็นการสร้างความชัดเจนร่วมกันผ่านการพิจารณากระบวนการ ขั้นตอนต่างๆ และการตีความอย่างลุ่มลึกในสิ่งที่สังเกตของผู้นิเทศ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ร่วมกันระหว่างผู้โค้ชและผู้รับการโค้ช
๒. เพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้รับการโค้ชไปปรับปรุงพัฒนาตนเอง
๓. เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการจัดการเรียนรู้ของผู้รับการโค้ช

๒. กระบวนการการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน

การนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต ๒ โดยยึดหลัก กระบวนการการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเป็นการกำหนดปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ดังนี้

- ๑) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงาน
- ๒) การแลกเปลี่ยนระดมความคิดวิเคราะห์เพื่อหาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของหน่วยงาน
- ๓) การจัดลำดับปัญหาและเลือกปัญหาที่เป็นความจำเป็นหรือต้องการในลำดับเร่งด่วนหรือลำดับที่เห็นที่สำคัญที่สุด
- ๔) การสร้างการรับรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุม การสัมมนา ฯลฯ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์หรือสร้างเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงาน

ขั้นที่ ๒ การวางแผนการนิเทศเป็นการนำปัญหาและความต้องการ กำหนดรายละเอียดของกิจกรรม ในการจัดทำแผนนิเทศ ดังนี้

๒.๑ กำหนดแนวทาง วิธีการการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้นตามความต้องการและจำเป็น มีการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และการศึกษาค้นเรียน (Lesson Study) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครูและการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๒.๒ เลือกแนวทาง วิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ วางแผนการดำเนินงานพัฒนา

- ๑) การประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน
- ๒) สร้างคณะนิเทศ เป็นทีมงานในการนิเทศร่วมกัน
- ๓) กำหนดประเด็นการนิเทศ เป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะนิเทศ
- ๔) กำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสม กับการแก้ปัญหาและการพัฒนา

๕) กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหา และ ความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การ Coaching & Mentoring ฯลฯ โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่นการใช้ Line Application การใช้ Clip Video การ Conference การใช้ Video Line You Tube Facebook Live เป็นต้น

๒.๔ จัดทำแผนนิเทศ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ ๓ การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ

สื่อและเครื่องมือนิเทศเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักนิเทศมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นสิ่งที่ช่วยเก็บรายละเอียดที่ผู้รับการนิเทศไม่สามารถแสดงออกมาได้ และสามารถเก็บข้อมูลนำมา เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และสิ่งที่ทำให้มีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

๓.๑ สร้างสื่อการนิเทศที่ทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศทักษะ การนิเทศ เทคนิคการนิเทศ โดยเป็นสื่อที่สอดคล้องคล้อยในยุคศตวรรษที่ ๒๑ เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบ ต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การ Conference การใช้ Video Line You Tube Facebook Live เป็นต้น

๓.๒ สร้างเครื่องมือการนิเทศเพื่อเก็บข้อมูลเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนา ตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ ใช้ง่าย สามารถเก็บข้อมูลที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ และเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขั้นที่ ๔ การปฏิบัติการนิเทศ ดำเนินการนิเทศตามวิธีการการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่กำหนด

๔.๑ ประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ ให้การนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ นิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด

๔.๓ การสะท้อนผลการนิเทศ

๔.๔ ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

ขั้นที่ ๕ การประเมินผลและรายงานผล

๕.๑ ประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงาน เช่น การดำเนินงานของผู้รับการนิเทศ เพื่อนำผลไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน

๕.๒ ประเมินผลการนิเทศเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติการนิเทศตามระยะเวลาที่ต้องการในการนำผลไปใช้ในการพัฒนา หรือในแต่ละปีการศึกษา

๕.๓ รายงานผลการนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง

๕.๔ นำผลการนิเทศที่เป็นปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไปหรือในปีการศึกษาต่อไป

กิจกรรมนิเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การนิเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการนิเทศ ติดตาม ผสมผสานกับการลงพื้นที่ เพื่อให้ผู้นิเทศสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศ สามารถแก้ปัญหาและความต้องการแต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้นผู้นิเทศจึงต้องมีการสร้างการรับรู้เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศที่สำคัญ ดังนี้

๑. การประชุม สร้างความเข้าใจในการดำเนินงาน
๒. การให้คำปรึกษาแนะนำ ชี้แนะ ช่วยเหลือ แบบ Coaching & Mentoring Lesson Study
๓. การสัมมนาเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
๔. การนิเทศการจัดการเรียนรู้ และการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน
๕. การพัฒนานวัตกรรมการสอนให้กับโรงเรียนในสังกัด

กิจกรรมการนิเทศ	ช่วงเวลา	สื่อและเครื่องมือ
๑. การพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา	ตลอดปีการศึกษา	แบบนิเทศ
๓. การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ	ตลอดปีการศึกษา	แบบนิเทศ
๕. การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ ๒๑	ตลอดปีการศึกษา	แบบนิเทศ
๖. การขับเคลื่อนสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา	ตลอดปีการศึกษา	แบบนิเทศ
๗. การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	ตลอดปีการศึกษา	แบบนิเทศ
๘. การขับเคลื่อนและพัฒนากิจการการเรียนรู้ (Active Learning)	ตลอดปีการศึกษา	แบบนิเทศ

ตัวชี้วัดการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

๑. การพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

- โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๖๖ เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๖๗
- โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถาน ศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) และบริบทของสถานศึกษา และท้องถิ่น และมีการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
- โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถาน ศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙

๒. การอ่านออก เขียนได้

- ครูมีการคัดกรองด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- ครูมีวิธีการ หรือนวัตกรรมที่นำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสามารถในการอ่าน และการเขียน ตามระดับชั้น
- นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ลดลง

๓. การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

- ครูมีการจัดทำหน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้และนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ครูมีนวัตกรรมหรือสื่อการเรียนรู้ภาษาไทยที่หลากหลายและมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
- ครูมีวิธีการสอน หรือเทคนิคการสอนที่หลากหลาย
- ครูมีวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา นักเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๔. ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม และประสานโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายบึงรามิง และศูนย์เครือข่ายพิบูลทอง อำเภอสุโขทัย-ลก

โรงเรียนในศูนย์ศูนย์เครือข่ายบึงรามิง และพิบูลทอง อำเภอสุโขทัย-ลก มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านคุณภาพผู้เรียน (Learners Qualities)

- นักเรียนระดับปฐมวัยมีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ตามวัย
- นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมที่ดี
- นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และสามารถแก้ปัญหาได้
- นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
- นักเรียนมีทักษะชีวิตที่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
- นักเรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่
- นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม

๒. ด้านคุณภาพครู (Teachers Qualities)

- ครูมีการบริหารจัดการผู้เรียนโดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก “ครูรักเด็ก ให้เด็ก รักครู”
- ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหน่วยการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษาและนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้จริง
- ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- ครูมีนวัตกรรมหรือใช้วิจัยเป็นฐานในการแก้ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล
- ครูมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
- ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้
- ครูมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างมีระบบ มีขั้นตอน ชัดเจน ใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับเป้าหมาย ในการจัดการ เรียนรู้
- ครูมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่สามารถเป็นแบบอย่างได้

๓. คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา (Administers Qualities)

- ผู้บริหาร มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้อง กับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นไปได้และทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- ผู้บริหาร มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- ผู้บริหาร มีความเป็นผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง
- ผู้บริหารมีความรอบรู้ในภาระขอบข่ายงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน
- ผู้บริหารมีทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ ๒๑

• ผู้บริหารมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารและการจัดการ ศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างได้

Q๔ : คุณภาพสถานศึกษา (Schools Qualities)

• โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย

• โรงเรียนมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

- โรงเรียนมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ
- โรงเรียนมีจุดเน้น และอัตลักษณ์ที่สอดคล้องตามบริบทของโรงเรียน และท้องถิ่น
- โรงเรียนมีเครือข่ายการพัฒนาจากหน่วยงานองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก
- โรงเรียนมีความพร้อมรับการตรวจสอบ ติดตาม และการประเมินจากหน่วยงาน

ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ อย่างเป็นปัจจุบัน

